శ్రీ గ్రై న మః.

శ్రీమద్వైయాకరణ పంచాననస్య కృతిషు,

ఆర్తిస్తవాపరనామా

శి ఖ రి ణీ స్త వః.

సచామ్నాయోనంతః స్మృతిరపి పురాణానిచ తథా

పురావృత్తా నన్యే పరసయుతర్కాశ్చాః పరిచితాః

విపశ్చిద్వేదం వా జనని! బహు విధ్యాతమపిమే

మన స్సందిగ్ధేహా విపదిపతయాను భరరమే! ౧

[illegible] నిలయ భాజాం భవభుజాం
[illegible] షం న ఖం చరణకమలే తేద్యకమలే
[illegible] యా [illegible] యం దురితముపసర్గాంశ్చ తమసః
[illegible] హం నయసి పద మిత్యంజలి శతైః. ౨.

[illegible] యమనియమ నిధ్యాన రహితా
[illegible] తే వపశ్చాచరురివ కృతాంతేన కృతినః
[illegible] కారా శశధర కలాకాంత శిరసా
[illegible] వ్రాతః శమనదమనం శర్మదమనుం. ౩.

[illegible] పతి దవీయస్యఘుమథి
[illegible] భవతి దుంవాపం హరిపదే

గతిర్నాన్యా నానాశ్వపితి భజతోఽభ్యస్య గహనా
కదోపఘ్నామాతః జననపదవీం నేదయసి మే. ౪

నిశాస్త్రాణాం యస్మిన్ వివదతి మదాంధా జననియో
నిస్త్రుల్యే తస్మిన్ మేరుప్రేమున మజ్జానతిమతిః
చిరంసాయుసాయుంజనని' భవసాంభేదమునిదాం
పరాకాష్ఠంకం దేవేపరవతి! సహాశ్వాస్యసికదా? ౫

భవాంకస్తే మాతః! విషమవిషమా లోకహాచితే
ప్రకాశాస్తేత్తేస్త్రస్త్ర కుపణక శరాన్యన్నృతే
ఇహమాధ్వానామే ప్రజగన్నాహా కీవసః విపదే
వితీర్యాన్తాంపద్యాః భగవతి! కదాంతం గమయసి. ౬

ధనాద్యైర్ధోదగ్ధ శ్శ్మమతరు రనాదీనవగురు-
ప్రబోధప్రస్యందై ర్జనయతిహతాంగారపటలాత్
అహంధూమస్తోమాన్ జనని! మయియోయంవ్యతికర
స్సుధాజ్ఝరిస్సింహీసుత ఇవ సపత్నీదివిమదాం. ౭

యదావ్యుష్టం తామ్యత్యమృతదుహి శీతాంశుసహసా
విబుధ్యా మధ్యాహ్నం తరణికిరణాప్లోషచకితః
నసోపాధి ద్వంద్వం భగవతి! సుజయ్యంవిమహతే
కథంకర్తో దర్కుంతనురితి సమానేమ్యసికదా? ౮

కతిద్రుత్యానీతా జనని! రచనాన్సంస్మృతిపథే
న షూన్నైవ ఖ్యాత్రే పదకమలయోర్స్తోకలయోః

ఇతో వాసేయాస్తాః కలిమతిరితశ్చాథ మయతే
మమాన్యణ్యాంయాయాః కథమనుచరస్యాప్యనవనే. ౯.

శనైశ్చయోర్త్తాయం విశకలితబుద్ధేర్గ్రహలిధే-
ప్రవిశ్రాంతంస్వాంతం మమకుటిల కృత్యేష్వహరహః
ఫలం[illegible]తత్కాలం పరిచర[illegible]ద్ధ్యాయయసిచేత్
[illegible]జం మాతః! తవభువి విముచ్యేభవభయాత్. ౧౦.

అహంతాయావిద్యాకుల ధనతపస్స్ఫూర్జన తను-
ప్రభాశాటీర్యాద్రేశ్య హృదయ మధిశేతేప్రియతమా
నిసర్గాలంకారైర్నిధన పరివారైర్లఘుధియాం
ననామాత్యామాత ర్నమతు భవదైకాంత్యసుఖినః. ౧౧.

ప్రసవ్యే పాత్రిరధ్వే విపతిపతిచి త్తైభవమకా
సగాఙ్ధోదన్యా త్తైర్విషయ మృగతృష్ణా విలసితాత్
క్లిన్తో యుః పాథేయోజనని! భవదంఘ్రిద్యుతటినీ-
పయఃపూరాసేకాత్ గతిముపలభేన్యామవిపదం. ౧౨.

దారిశామంతః కరణవృక సంవీక్షణనయా
యుగ్యాతాయుం జనని! సమనైషం పరవశాత్
సవాధ్యేమిగాసా త్వ్రధగిమా ఫలంకాగతిహా
క్వ సూమిత్వద్భక్తః కిమితితవనో దేత్యవమతిః. ౧౩.

నదం త్యేకే వేదాన్త్యయనమపరే చింతనమథో
పరేకర్మాభ్యాసం యమనియమజుందాన మితరే

[illegible]యస్యాః కరణమపిసంతః కలయతో
[illegible] మమాతుమత మార్యాత్వమితిసా. ౧౪.

కి[illegible] ఇంద్ర[illegible]దో నియతిపరతంత్రః కియదహో!
[illegible]వా జనని! పదమస్థాస్నురుచిరం
[illegible]ం చరణయుగలం సంశ్రితవతాం
ప[illegible]వాచాం భగవతి! కియంతో దివిషదః. ౧౫.

[illegible] తేమా ద్వ్యక ప్రతిమ మభినంద్యాతుజసుఖం
[illegible]శాం తేసంశాం తేమహాసి సనిశాం తేసకుతుకం
[illegible]శాం తేనోత్సృజ్యాక్రశిమ మనసామాతరయిమే
[illegible]శాం తేరుస్తేష్యః కథమవనిశాం తే త్వయిరతాః. ౧౬.

కిమాద్యాహృద్యాస్యైః జనని! నకిమాద్యాహృదిసతాం
అనన్యాపద్యావా విసదృశమవద్యాప దమహృత్
నిషద్యావిద్యానాం ధృవముపనిషద్యాపదధునీ
భవేద్యాపద్యావాభువ మయి భవేద్యావశియతాం. ౧౭.

నసంశాంతాశశ్వ ద్విసర దశనాయాపరిచితా
నభిద్యంతే మర్మాశ్రితవిషయ పాశాశుగలతాః
నిలీయంతేనాత్మాణ్యాపి జనని! నైశ్శ్రేయసపద-
ప్రదవ్యాకోచత్వచ్చరణ కమలారాధనవిధౌ. ౧౮.

యదన్యస్వాప త్యేజనని! పరిలిప్సత్యము మసౌ
సమాధత్తేదత్వాదశగుణిత మావర్జితమనాః

10802